

Dojazdy do pracy w województwie zachodniopomorskim w świetle wyników NSP 2021 r.

28.03.2024 r.

173,1 tys.

Liczba osób dojeżdżających do pracy poza gminę zamieszkania

Według danych spisowych, spośród mieszkańców województwa zachodniopomorskiego do pracy poza gminę (lub jej wydzieloną część miejską/wiejską) swojego zamieszkania dojeżdżało 173,1 tys. pracowników najemnych (według danych z NSP 2011 – 81,6 tys.). Zatrudnionych w innych gminach (lub wspomnianych wydzielonych częściach gminy)

tego samego województwa było 147,8 tys. (85,4%). Zatrudnionych poza województwem zamieszkania było 14,6%.

Informacja o dojazdach do pracy jest wynikiem badania statystycznego z wykorzystaniem danych zebranych od respondentów w ramach NSP 2021 oraz danych pochodzących z rejestrów administracyjnych (Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Ministerstwa Finansów). W badaniu dojazdów do pracy wyodrębniono zbiorowość pracowników najemnych (ustalona na podstawie ludności według definicji krajowej). Zgodnie z przyjętą metodyką badania, uwzględnione zostały przepływy między gminami danego województwa i innych województw, w tym również między częścią miejską i wiejską we wszystkich gminach miejsko-wiejskich. Już w poprzednich edycjach badania dojazdów do pracy wyniki nie mogły być utożsamiane z codziennymi potokami przemieszczeń ludności, tj. z mobilnością. Wobec coraz bardziej rozpowszechnionej formy pracy zdalnej niedopasowanie obu terminów 'dojazdy do pracy' i 'mobilność' staje się dla edycji badania 2021 coraz wyraźniejsze.

Dojeżdżający do pracy

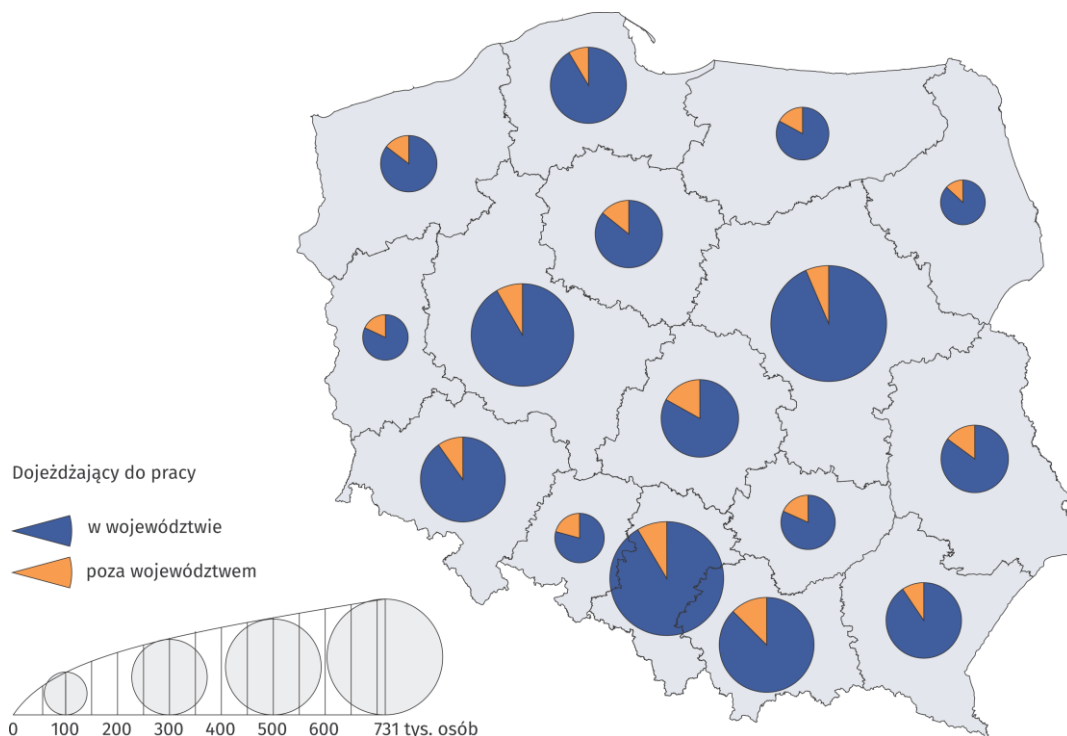
W 2021 r. w województwie zachodniopomorskim poza gminą zamieszkania lub jej wydzieloną częścią miejską/wiejską pracowało 173,1 tys. pracowników najemnych, tj. o 112% więcej niż wykazano w poprzednim spisie powszechnym w 2011 r. Należy jednak zauważyć, że badanie dojazdów do pracy w 2021 r. w warstwie wykorzystanych źródeł informacji wyraźnie różni się od wcześniejszych edycji badania, które oparte były wyłącznie o dane pochodzące z rejestrów administracyjnych.

Zatrudnieni poza gminą zamieszkania lub jej wydzieloną częścią miejską/wiejską stanowili w Zachodniopomorskiem 29,9% ogółu pracowników najemnych. Odsetek ten był niższy niż średnio w kraju, gdzie kształtował się na poziomie 37,7%.

Pracownicy najemni (zatrudnieni) to osoby, których źródłem przychodu są wynagrodzenia ze stosunku: pracy, służbowego, spółdzielczego, z pracy nakładczej, a także zasiłki pieniężne z ubezpieczenia społecznego wypłacane przez zakład pracy

Dojeżdżający do pracy to zatrudnieni, których miejsce pracy zasadniczo znajduje się poza granicami administracyjnymi ich gminy zamieszkania

Mapa 1. Dojeżdżający do pracy według województw zamieszkania w 2021 r.

Podobnie jak w większości województw, wśród ogółu dojeżdżających do pracy w Zachodniopomorskiem przeważały osoby zamieszkujące tereny wiejskie. Ich udział kształtował się na poziomie 56,1% i był mniejszy niż przeciętnie w kraju (58,5%). Mieszkańcy wsi częściej podejmowali pracę poza gminą zamieszkania lub jej wydzieloną częścią w przypadku dojazdów wewnątrzwojewódzkich (w tej grupie stanowili 59,1%). Odwrócone proporcje obserwowano w przypadku dojazdów poza obszar województwa (dojeżdżający pracownicy najemni mieszkający na wsi stanowili w tej grupie 38,6%, a w miastach 61,4%).

Dla większości mieszkańców województwa zachodniopomorskiego zatrudnionych poza gminą zamieszkania cel dojazdu stanowiły miasta – 126,8 tys. pracowników najemnych spośród 173,1 tys. Odsetek mieszkańców województwa dojeżdżających do pracy w miastach wyniósł 73,3% i był niższy niż w całym kraju, gdzie wyniósł 74,9%.

Tablica 1. Dojeżdżający do pracy mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego według lokalizacji miejsca pracy, płci i miejsca zamieszkania w 2021 r.

Wyszczególnienie	Gmina pracy		
	ogółem	wewnątrz województwa	poza granice województwa
Ogółem	173068	147783	25285
mężczyźni	89962	75835	14127
kobiety	83106	71948	11158
Zamieszkujący w miastach	75972	60440	15532
Zamieszkujący na wsi	97096	87343	9753

Dojeżdżający do pracy mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego stanowili 3,3% ogółu dojeżdżających w kraju (mniejszy udział miało pięć województw). Większość lokalizacji gminy pracy mieściło się w granicach administracyjnych województwa

Częściej do pracy dojeżdżali mieszkańcy obszarów wiejskich. Wśród zatrudnionych w granicach województwa ich udział wynosił 56,1%, a poza województwem już tylko 38,6%

W Zachodniopomorskiem, tak jak we wszystkich województwach, na dojazdy do pracy częściej decydowali się mężczyźni. Ich odsetek był nieznacznie niższy niż udział mężczyzn dojeżdżających do pracy w całym kraju (52,0% wobec 52,8%). Mężczyźni przeważali zarówno wśród dojeżdżających do pracy na obszarze województwa zachodniopomorskiego, jak i poza jego granice, przy czym w tej drugiej grupie ich przewaga była większa (51,3% wobec 55,9% dojeżdżających poza województwo).

Na dojazdy do pracy częściej decydowali się mężczyźni. Najbardziej skłonne do podjęcia pracy poza gminą zamieszkania były osoby w grupach wieku 35–44 lata oraz 25–34 lata

Tablica 2. Dojeżdżający do pracy mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego według płci i grup wieku w 2021 r.

Grupy wieku	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	173068	89962	83106
W % ogółem			
24 lata i mniej	10,9	11,0	10,7
25–34	23,2	22,7	23,8
35–44	26,4	25,1	27,8
45–54	21,5	20,1	22,9
55–64	14,9	17,1	12,5
65 lat i więcej	3,1	3,9	2,2

Struktura dojeżdżających pracowników najemnych wskazuje na koncentrację zjawiska w grupach wieku mobilnego, z wyraźną przewagą w grupie wieku od 35. do 44. r.ż. W pierwszej grupie wieku niemobilnego i kolejnych odsetek ten maleje – na tym etapie badań można wskazać mniejsze nasilenie zjawiska, ale nie można stwierdzić, czy po przekroczeniu 45. r.ż. część tych pracowników zdecydowała się na trwałą zmianę miejsca zamieszkania.

Struktura zatrudnionych dojeżdżających do pracy uwzględniająca podział na płeć pokazuje zróżnicowanie udziałów w poszczególnych grupach wieku. Mężczyźni przeważali w najmłodszych i najstarszych grupach, w tym dla dojeżdżających pracowników najemnych w wieku 65 lat i więcej stanowili aż 65,4%. Ich dominacja w tej grupie wynika przede wszystkim z niższego wieku emerytalnego kobiet.

Spośród zamieszkujących województwo zachodniopomorskie pracowników najemnych dojeżdżających do pracy poza gminę zamieszkania wyróżniali się mieszkańcy gminy Szczecin oraz gmin otaczających to miasto. Mieszkańcy Szczecina dojeżdżali głównie do innych gmin województwa (74,6%); w pozostałych gminach sąsiadujących tendencja ta była jeszcze silniejsza.

Tablica 3. Gminy zamieszkania w województwie zachodniopomorskim z największą liczbą dojeżdżających do pracy w 2021 r.

Lokata.	Gmina zamieszkania	Rodzaj gminy	Dojeżdżający do pracy		
			ogółem	wewnątrz województw	poza województwo
1.	Szczecin	miejska	16766	12508	4258
2.	Goleniów	miejsko-wiejska	5777	5365 ^a	412
3.	Police	miejsko-wiejska	5712	5309 ^a	403
4.	Dobra (Szczecińska)	wiejska	5665	5403	262
5.	Stargard	miejska	5586	4822	764

a łącznie z dojazdami między terenami wiejskimi i miejskim w obrębie gminy.

Dla 160,6 tys. pracowników najemnych dojeżdżających do pracy poza gminę zamieszkania – ich pracodawca miał siedzibę w województwie zachodniopomorskim. 92,1% z tej grupy osób mieszkało w Zachodniopomorskim, a 12,7 tys. (7,9%) pochodziło z innych województw. Wyraźnie wyróżnia się tu miasto Szczecin, do którego spośród osób dojeżdżających 14,8% pochodziło z innych województw.

Tablica 4. Gminy pracy w województwie zachodniopomorskim z największą liczbą dojeżdżających do pracy w 2021 r.

Lokata.	Gmina pracy	Rodzaj gminy	Dojeżdżający do pracy		
			ogółem	wewnątrz województw	poza województwo
1.	Szczecin	miejska	32654	27832	4822
2.	Koszalin	miejska	13360	12418	942
3.	Goleniów	miejsko-wiejska	9095	8875 ^a	220
4.	Stargard	miejska	6492	6259	233
5.	Kołobrzeg	miejska	5799	5550	249

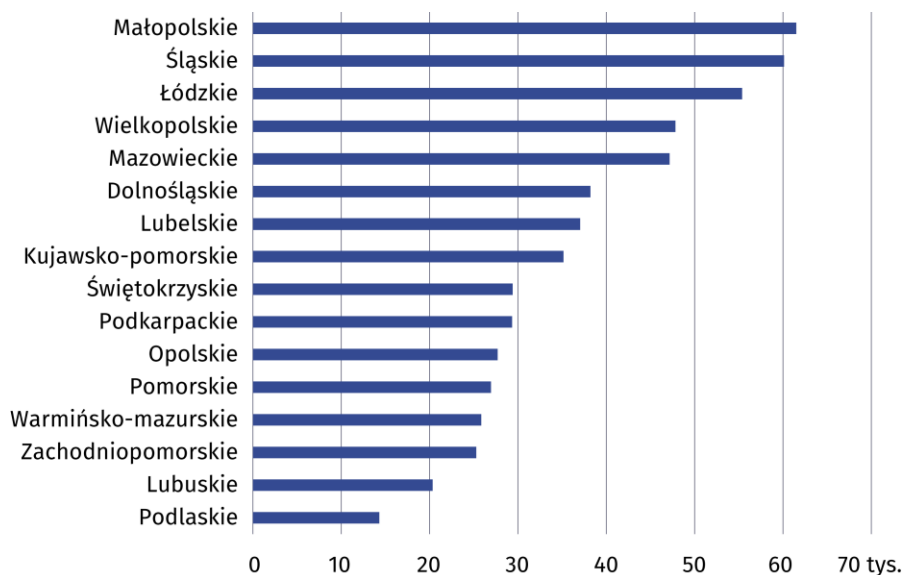
a łącznie z dojazdami między terenami wiejskimi i miejskim w obrębie gminy.

Zatrudnieni poza województwem

Międzywojewódzka wymiana zasobów ludzkich na rynku pracy powinna być rozpatrywana według miejsca zamieszkania pracownika oraz miejsca pracy. W tym pierwszym przypadku analiza dotyczy osób wyjeżdżających (lub wykonujących pracę w miejscu zamieszkania bez przemieszczania się). Analiza dojeżdżających według miejsca pracy pracownika obrazuje strumienie przyjeżdżających, choć czynności zawodowe tych osób mogą być podejmowane poza siedzibą pracodawcy. W 2021 r. do pracy poza obszar województwa zachodniopomorskiego wyjeżdżało 25,3 tys. pracowników najemnych (o 134% więcej niż w 2011 r.). W skali

kraju stanowili oni 4,3% ogółu wyjeżdżających do pracy poza granice województwa zamieszkania. Mniej wyjeżdżających obserwowano w dwóch peryferyjnych województwach – lubuskim i podlaskim.

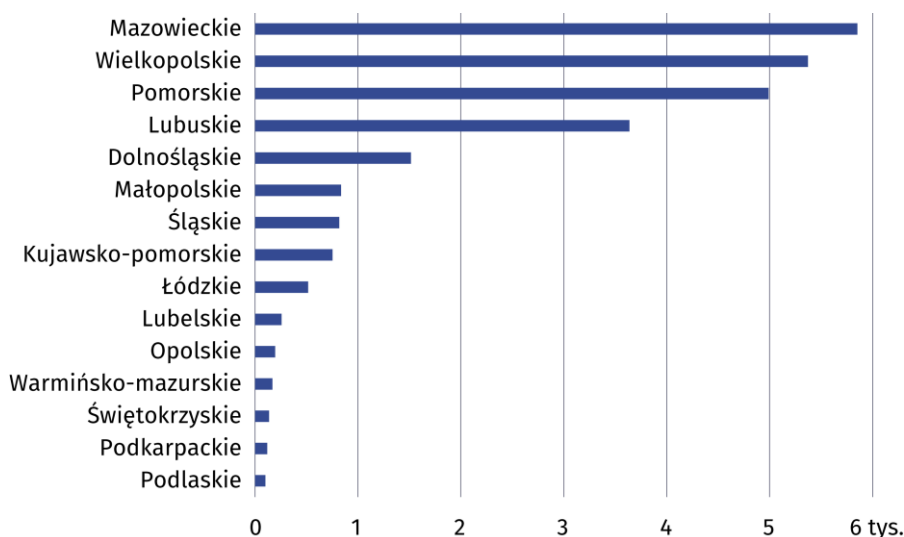
Wykres 1. Międzywojewódzka wymiana zasobów ludzkich na rynku pracy w 2021 r. – wyjeżdżający poza województwo zamieszkania

Główny cel wyjazdów do pracy dla pracowników najemnych z Zachodniopomorskiego stanowiło województwo mazowieckie, dokąd kierowała się prawie jedna czwarta ogółu wyjeżdżających (23,1%). Stosunkowo licznie wyjeżdżano do innych województw sąsiednich: wielkopolskiego (21,3%), pomorskiego (19,7%) i lubuskiego (14,4%). Najrzadziej natomiast celem wyjazdów do pracy było województwo podlaskie; pracownicy najemni z województwa zachodniopomorskiego stanowili 0,4%.

Prawie jedna czwarta ogółu zatrudnionych poza województwem mieszkańców Zachodniopomorskiego kierowała się do województwa mazowieckiego

Wykres 2. Zatrudnieni poza województwem zachodniopomorskim według województwa miejsca pracy w 2021 r.

Struktura zatrudnionych poza obszarem województwa zachodniopomorskiego według kryterium miejsca zamieszkania wskazuje na niższy niż w Polsce udział mieszkańców terenów wiejskich (38,6% ogółu wyjeżdżających, wobec 44,7% w kraju). Przewaga mieszkańców miast wśród zatrudnionych poza województwem zamieszkania obserwowana była w większości województw. Największy udział grupa ta miała wśród wyjeżdżających z województw śląskiego (72,1%) i pomorskiego (65,5%); w zachodniopomorskim sięgała 61,4%.

Zdecydowana większość zatrudnionych poza województwem mieszkańców Zachodniopomorskiego udawała się do pracy w miastach, a odsetek takich strumieni był nieco niższy od średniej dla Polski (79,4% wobec 80,9% w kraju).

Wśród wyjeżdżających do pracy poza granice województwa dominowali mężczyźni, których udział osiągnął 55,9% i był nieco niższy od średniego w kraju wynoszącego 58,6%. Kobiety na pracę poza województwem zamieszkania decydowały się znacznie rzadziej (44,1%).

Tablica 5. Zatrudnieni poza województwem zachodniopomorskim według płci i wieku w 2021 r.

Grupy wieku	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	25285	14127	11158
W % ogółem			
24 lata i mniej	16,8	15,3	18,7
25–34	25,2	24,2	26,5
35–44	21,0	22,2	19,5
45–54	16,6	17,4	15,5
55–64	13,8	13,7	13,8
65 lat i więcej	6,7	7,2	6,0

Wśród wyjeżdżających poza granice województwa zachodniopomorskiego stosunkowo najbardziej wyrównane proporcje pod względem płci charakteryzowały grupę osób najmłodszych (w wieku 24 lata i mniej), w której nadwyżka mężczyzn nad kobietami wynosiła 3,6%. Dla porównania największe różnice odnotowano w grupie wieku 55–64 lata, w której nadwyżka ta wynosiła 51,9%.

Spośród wszystkich gmin województwa zachodniopomorskiego największą liczbą pracowników najemnych wyjeżdżających do pracy do innych gmin wyróżniał się Szczecin – stolica regionu. W 2021 r. w celach zarobkowych wyjeżdżało stąd 4,3 tys. osób, co stanowiło 16,8% ogółu zatrudnionych poza województwem. Z Koszalina i Stargardu poza województwem zatrudnionych było łącznie 2,1 tys. osób. Duży strumień przepływów na rynku pracy poza województwo obserwowano w gminach o peryferyjnym położeniu, a do największych skupisk zatrudnionych poza Zachodniopomorskiem należały: Dębno, Postomino, Szczecinek, Wątcz (gminy miejska i wiejska) oraz Sławno (gminy miejska i wiejska).

Najwięcej osób wyjeżdżało do pracy ze Szczecina, a także z Koszalina i gmin o peryferyjnym położeniu w województwie

Tablica 6. Gminy województwa zachodniopomorskiego z największą liczbą zatrudnionych poza województwem w 2021 r.

Lokata	Gmina zamieszkania	Rodzaj gminy	Wyjeżdżający do pracy	
			ogółem	w % ogółu zatrudnionych poza województwem
1.	Szczecin	miejska	4258	16,8
2.	Koszalin	miejska	1302	5,1

Tablica 6. Gminy województwa zachodniopomorskiego z największą liczbą zatrudnionych poza województwem w 2021 r. (dok.)

Lokata	Gmina zamieszkania	Rodzaj gminy	Wyjeżdżający do pracy	
			ogółem	w % ogółu zatrudnionych poza województwem
3.	Dębno	miejsko-wiejska	1220	4,8
4.	Postomino	wiejska	1087	4,3
5.	Szczecinek	miejska	877	3,5
6.	Wałcz	miejska	795	3,1
7.	Stargard	miejska	764	3,0
8.	Sławno	miejska	603	2,4
9.	Wałcz	wiejska	603	2,4
10.	Sławno	wiejska	574	2,3

Pracownicy najemni wyjeżdżający do pracy poza granice województwa zachodniopomorskiego kierowali się głównie do dużych miast. Najczęściej decydowali się na wyjazd do pracy do Warszawy (5,2 tys. osób, tj. 20,5% ogółu wyjeżdżających poza województwo). Stosunkowo licznie wyjeżdżali też do Poznania (1,7 tys. osób, tj. 6,5%). Spośród pozostałych ośrodków główne strumienie przepływu kierowały się do gmin w bezpośrednim sąsiedztwie Zachodniopomorskiego.

^{1/5} wyjeżdżających poza granice województwa udawała się do pracy do Warszawy

Tablica 7. Gminy spoza województwa z największą liczbą zatrudnionych mieszkańców Zachodniopomorskiego w 2021 r.

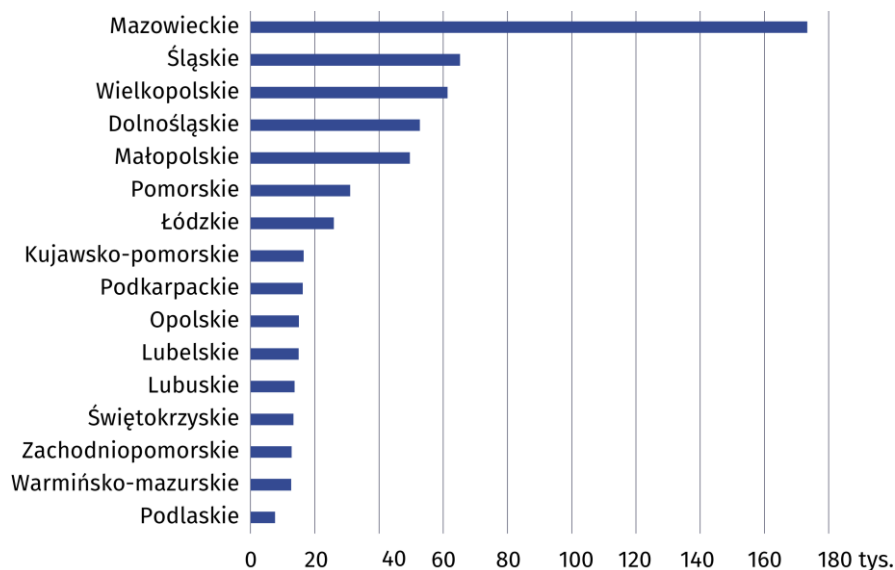
Lokata	Gmina pracy	Rodzaj gminy	Województwo pracy	Liczba przyjeżdżających do pracy z gmin województwa	W % ogółu przyjeżdżających do pracy z województwa
1.	Warszawa	miasto stołeczne	Mazowieckie	5190	20,5
2.	Poznań	miejska	Wielkopolskie	1654	6,5
3.	Kostrzyn nad Odrą	miejska	Lubuskie	1363	5,4
4.	Ustka	wiejska	Pomorskie	1168	4,6
5.	Gorzów Wielkopolski	miejska	Lubuskie	1143	4,5
6.	Wrocław	miejska	Dolnośląskie	1029	4,1

Tablica 7. Gminy spoza województwa z największą liczbą zatrudnionych mieszkańców Zachodniopomorskiego w 2021 r. (dok.)

Lokata	Gmina pracy	Rodzaj gminy	Województwo pracy	Liczba przyjeżdżających do pracy z gmin województwa	W % ogółu przyjeżdżających do pracy z województwa
7.	Słupsk	miejska	Dolnośląskie	1016	4,0
8.	Tarnowo Podgórne	wiejska	Wielkopolskie	773	3,1
9.	Gdańsk	miejska	Pomorskie	763	3,0
10.	Kraków	miejska	Małopolskie	661	2,6

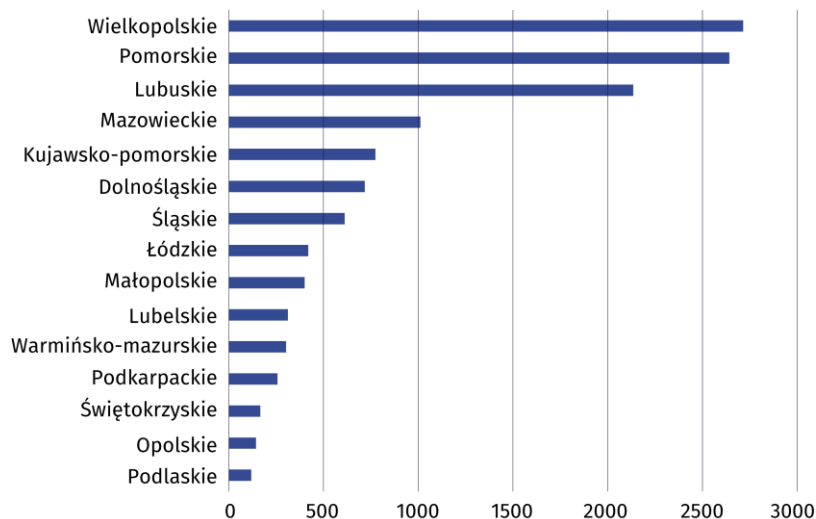
W 2021 r. pracę w województwie zachodniopomorskim miało 12,7 tys. pracowników najemnych z innych województw, tj. o 186% więcej niż wykazano na podstawie danych z 2011 r. Zachodniopomorskie (z udziałem 2,2%) plasowało się na 14. miejscu w Polsce pod względem liczby przyjeżdżających, wyprzedzając nieco dwa inne województwa o peryferyjnym położeniu – podlaskie i warmińsko-mazurskie.

Wykres 3. Międzywojewódzka wymiana zasobów ludzkich na rynku pracy w 2021 r. – przyjeżdżający do pracy spoza województwa

Zachodniopomorskie stanowiło cel przyjazdu szczególnie dla mieszkańców sąsiednich województw. Najwięcej pracowników najemnych pochodziło z Wielkopolski (2,7 tys. osób, tj. 21,3%), województwa pomorskiego (2,6 tys., tj. 20,8%) i lubuskiego (2,1 tys., tj. 16,8%). Najrzadziej zatrudnienie znajdowali tu mieszkańcy województw podlaskiego (0,9%) i opolskiego (1,1%). Poza województwami sąsiadującymi z Zachodniopomorskiem wyraźny strumień napływu zasobów dla rynku pracy był z województwa mazowieckiego – 1,0 tys. (7,9%).

Wykres 4. Zatrudnieni w województwie zachodniopomorskim według województwa zamieszkania w 2021 r.

Biorąc pod uwagę lokalizację miejsca pracy pracowników najemnych spoza województwa zachodniopomorskiego, zdecydowanie częściej cel ich przyjazdu stanowiły miasta (79,6% wobec 20,4% w przypadku terenów wiejskich). Przewaga miast była podobna do przeciętnej w kraju (80,9% wobec 19,1%).

W zbiorowości zatrudnionych spoza województwa bardziej liczni byli mężczyźni (62,6% wobec 37,4% w przypadku kobiet). W kraju udział mężczyzn kształtował się na niższym poziomie (58,6%).

Wśród zatrudnionych spoza województwa przeważali mężczyźni

Tablica 8. Zatrudnieni spoza województwa zachodniopomorskiego według płci i wieku w 2021 r.

Grupy wieku	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	12729	7964	4765
W % ogółem			
24 lata i mniej	14,5	12,4	18,0
25–34	26,9	24,1	31,5
35–44	23,3	24,3	21,6
45–54	17,7	18,9	15,7
55–64	13,6	16,1	9,3
65 lat i więcej	4,1	4,1	3,9

Struktura przyjeżdżających do pracy do województwa zachodniopomorskiego ze względu na kryterium wieku była podobna jak dla pracujących poza województwem mieszkańców Zachodniopomorskiego. Najbardziej liczne były grupy wieku 25–34 lata (3,4 tys.) i 35–44 lata (3,0 tys. osób), podczas gdy dla pracujących poza gminą zamieszkania wewnątrz województwa grupą dominującą była grupa wieku 35–44 lata. Strukturę przyjeżdżających w Zachodniopomorskiem różnicowała płeć. W grupie wieku 55–64 lata nadwyżka mężczyzn przyjeżdżających nad kobietami sięgała niemal 190%.

Tablica 9. Gminy spoza województwa zachodniopomorskiego z największą liczbą zatrudnionych w województwie w 2021 r.

Lokata	Gmina zamieszkania	Rodzaj gminy	Województwo zamieszkania	Liczba wyjeżdżających do pracy na terenie województwa	W % ogółu przyjeżdżających spoza województwa
1.	Gorzów Wielkopolski	miejska	Lubuskie	608	4,8
2.	Warszawa	miasto stołeczne	Mazowieckie	461	3,6
3.	Poznań	miejska	Wielkopolskie	361	2,8
4.	Piła	miejska	Wielkopolskie	346	2,7
5.	Słupsk	miejska	Pomorskie	343	2,7
6.	Okonek	miejsko-wiejska	Wielkopolskie	291	2,3
7.	Miastko	miejsko-wiejska	Pomorskie	250	2,0
8.	Gdańsk	miejska	Pomorskie	233	1,8
9.	Kostrzyn nad Odrą	miejska	Wielkopolskie	195	1,5
10.	Czarne	miejsko-wiejska	Pomorskie	190	1,5

Analizując dojazdy do pracy w ujęciu gminnym, należy stwierdzić, że spoza województwa najliczniej do Zachodniopomorskiego przyjeżdżali mieszkańcy Gorzowa Wielkopolskiego – 0,6 tys. osób, Warszawy – 0,5 tys. osób oraz gmin województw sąsiednich.

Dla zasobów rynku pracy spoza województwa najbardziej atrakcyjnym miejscem w Zachodniopomorskiem był Szczecin. W 2021 r. w celach zarobkowych przyjeżdżało tu 0,6 tys. pracowników najemnych, tj. 4,8% wszystkich przyjeżdżających do pracy spoza województwa. Atrakcyjny rynek pracy stanowiły również inne ośrodki miejskie, takie jak: Koszalin, Szczecinek, Świdwin, Świnoujście czy Kołobrzeg. Zasadniczo atrakcyjność rynku pracy w województwie zachodniopomorskim powiązana jest z branżami specjalistycznymi, w tym branżą turystyczną, gospodarką morską i gospodarką drzewną. W przypadku ośrodków miejskich położonych peryferyjnie w województwie trudno postawić wniosek o ich atrakcyjności dla pracowników z innych województw – w tym przypadku może decydować odległość od miejsca zamieszkania. Odległość od miejsca zamieszkania oraz częstotliwość realnych przemieszczeń mogłyby dostarczyć potwierdzenia wysnuwanych hipotez.

Najwięcej osób przyjeżdżało do pracy do Szczecina. Na kolejnych miejscach uplasowały się również gminy miejskie: Koszalin, Szczecinek, Świdwin i Świnoujście

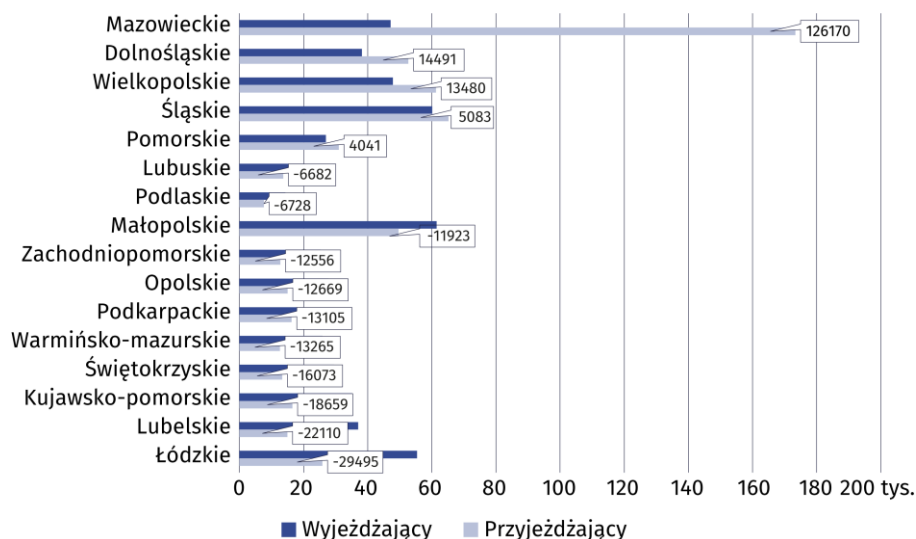
Tablica 10. Gminy pracy w województwie zachodniopomorskim z największą liczbą zatrudnionych spoza województwa w 2021 r.

Lokata	Gmina pracy	Rodzaj gminy	Liczba wyjeżdżających do pracy na terenie województwa	W % ogółu przyjeżdżających spoza województwa
1.	Szczecin	miejska	608	4,8
2.	Koszalin	miejska	461	3,6
3.	Szczecinek	miejska	361	2,8
4.	Świdwin	miejska	346	2,7
5.	Świnoujście	miejska	343	2,7
6.	Kobyłanka	wiejska	291	2,3
7.	Dębno	miejsko-wiejska	250	2,0
8.	Kołobrzeg	miejska	233	1,8
9.	Stargard	miejska	195	1,5
10.	Barlinek	miejsko-wiejska	190	1,5

Utrata zasobów lokalnego rynku pracy – saldo dojazdów do pracy

Według danych spisowych województwo zachodniopomorskie pozyskiwało dla swojego rynku pracy 12,7 tys. osób jednocześnie tracąc 25,3 tys. osób w związku z coraz łatwiejszym dostępem rynków pracy pozostałych województw. Saldo dla zasobów ludzkich jest dla województwa niekorzystne (-12,6 tys. osób), podobnie jak dla większości województw, które tracą siłę roboczą na rzecz głównie województwa mazowieckiego, zyskującego ponad 120 tys. pracowników najemnych w skali całego kraju. Dodatkowo saldo w tej wymianie miały jeszcze województwa: dolnośląskie, wielkopolskie, śląskie i pomorskie. W przypadku województw o peryferyjnym położeniu w kraju należy pamiętać, że wykazywane utraty zasobów nie uwzględniają pracujących za granicą.

Wykres 5. Saldo przepływów związanych z zatrudnieniem według województw w 2021 r.

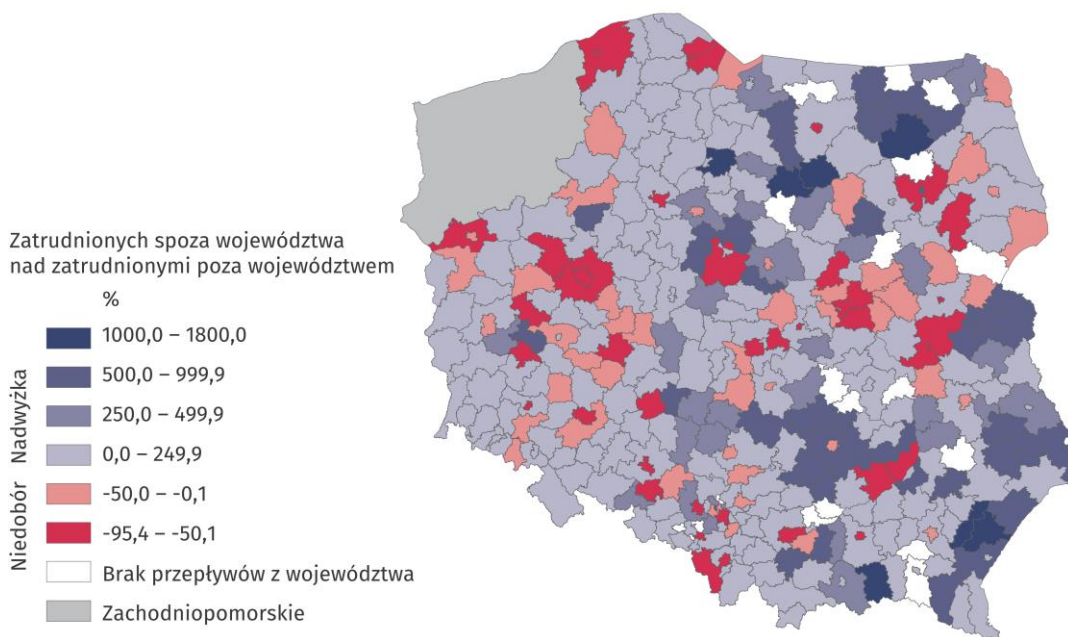

Miernikiem informującym o stopniu atrakcyjności rynku pracy na danym obszarze jest iloraz przepływów, czyli stosunek liczby przyjeżdżających do pracy do liczby wyjeżdżających w tym celu. W 2021 r. nadwyżkę przyjeżdżających nad wyjeżdżającymi odnotowało pięć województw. Najbardziej atrakcyjnym rynkiem pracy było województwo mazowieckie, gdzie liczba przyjeżdżających 3,5-krotnie przewyższała liczbę wyjeżdżających. W Zachodniopomorskim wskaźnik kształtował się zdecydowanie niżej wynosząc 0,50. Bardziej atrakcyjne w takim ujęciu były poza województwem mazowieckim jedynie województwa: dolnośląskie, wielkopolskie, pomorskie i śląskie, gdzie przyjeżdżających do pracy spoza województwa było więcej niż wyjeżdżających.

Niezależnie od wartości ilorazu liczonego na poziomie województw, we wszystkich miastach wojewódzkich liczba przyjeżdżających do pracy była większa od liczby wyjeżdżających w tym celu. Relacja tych dwóch wielkości, uwzględniająca jednak przepływy zasobów na rynku pracy również wewnątrz województwa, kształtowała się od 1,95 – w Szczecinie do 6,97 – w Warszawie. Oznacza to, że Szczecin odnotował nadwyżkę napływowej siły roboczej względem odpływu na rzecz innych ośrodków o 95%, a Warszawa – o 597% ogółu utraconych pracowników najemnych. Ze wszystkich miast wojewódzkich wartość ilorazu dla Szczecina była najniższa.

Iloraz przepływów to stosunek liczby przyjeżdżających do pracy do liczby wyjeżdżających w tym celu dla danej jednostki terytorialnej

Mapa 2. Nadwyżka przepływów związanych z zatrudnieniem do województwa w stosunku do odpływu z województwa zachodniopomorskiego w 2021 r.

Analiza salda oraz ilorazu przepływów związanych z zatrudnieniem poza województwem oraz spoza województwa wskazuje na nadwyżkę przyjeżdżających do pracy nad wyjeżdżającymi w tym celu dla 254 powiatów o znacznym oddaleniu od granic Zachodniopomorskiego. Tereny bezpośrednio sąsiadujące z województwem, o ile były ośrodkami miejskimi, odnotowywały większy napływ z Zachodniopomorskiego, niż odpływ zasobów w tym kierunku. Dodatkowo saldo w wymianie zasobów siły roboczej w bezpośrednim sąsiedztwie województwa odnotowano w powiatach o mniejszym stopniu urbanizacji i uprzemysłowienia. Znamienne jest wysoki iloraz omawianych przepływów w powiatach położonych we wschodniej i południowo-wschodniej, oddalonej części kraju – jak powiat przeworski, nidzicki, grudziądzki, piski, jarosławski, działdowski czy gorlicki, gdzie nadwyżka zasobów napływających nad odpływającymi sięgała ponad 1000%, ale należy podkreślić, że we wszystkich tych przypadkach liczba wyjeżdżających do pracy w tych kierunkach dotyczyła 1-2 osób, co wyraźnie wpływało na wartość całego ułamka. Pogłębionych badań wymaga również kwestia względnej stabilności

tych strumieni, nie wiadomo bowiem, czy takie „przemieszczenie” jest związane z opóźnieniem przemeldowania pracownika najemnego.

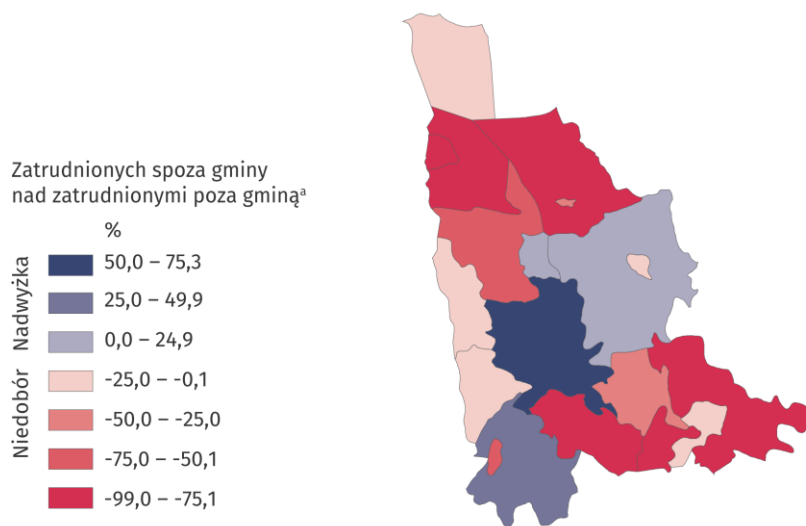
Iloraz przepływów i ich saldo mają fundamentalne znaczenie w wymiarze planowania przestrzennego wewnątrz województwa, w tym dla analiz dotyczących wydzielonych już obszarów funkcjonalnych.

Tablica 11. Absorpcja zasobów dla rynku pracy dla najważniejszych obszarów funkcjonalnych województwa zachodniopomorskiego w 2021 r.

Wyszczególnienie	Wewnątrz obszaru funkcjonalnego	W wymianie z pozostałą częścią województwa	W wymianie z pozostałą częścią kraju
Szczeciński Obszar Metropolitalny			
Napływ	44374	20121	6553
Odływ	44374	3230	7314
Saldo	-	16891	-761
Iloraz przepływów	1	6,23	0,90
Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzki Obszar Funkcjonalny			
Napływ	26356	4226	1732
Odływ	26356	1953	3585
Saldo	-	2273	-1853
Iloraz przepływów	1	2,16	0,48

Dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego w skali całego kraju widoczny staje się – pomimo dodatniego salda dla samego Szczecina – ujemny bilans wymiany zasobów ludzkich na rynku pracy, przy jednoczesnej absorpcji wewnątrzwojewódzkiej ponad sześciokrotnie silniejszej od utraty pracowników najemnych.

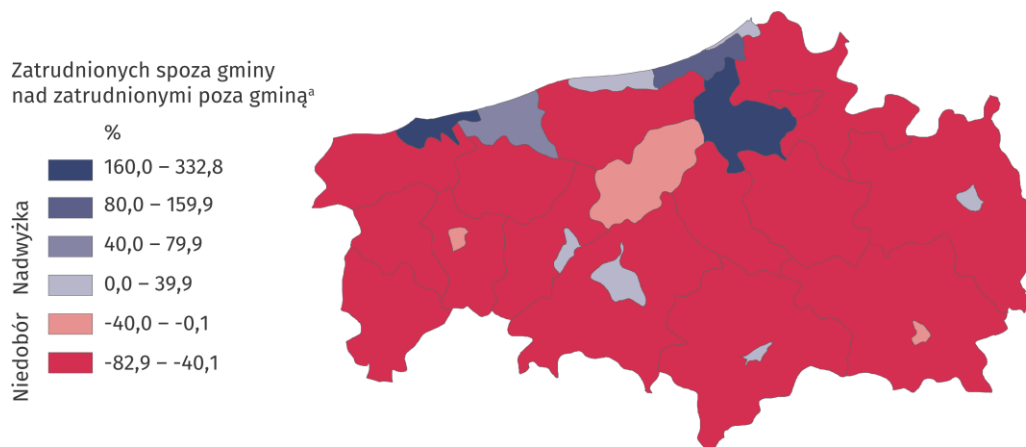
Mapa 3. Nadwyżka przepływów związanych z zatrudnieniem wewnątrz Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego w 2021 r.

^a łącznie z dojazdami między terenami wiejskimi i miejskim w obrębie gminy.

Dla Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego napływ pracowników najemnych z pozostałej części województwa jest dwukrotnie intensywniejszy niż odpływ. Saldo wymiany zasobów z pozostałą częścią kraju sięgało -1,9 tys. osób.

Mapa 4. Nadwyżka przepływów związanych z zatrudnieniem wewnątrz Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego w 2021 r.

a łącznie z dojazdami między terenami wiejskimi i miejskim w obrębie gminy.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Szczecinie
Dyrektor Magdalena Wegner
Tel: 91 459 77 00

Rozpowszechnianie:
Informatorium Statystyczne
Tel: 91 459 75 00, 91 459 75 73

www.szczecin.stat.gov.pl

[@Szczecin_STAT](#)

[@UrządStatystycznywSzczecinie](#)

Powiązane opracowania

[Dojazdy do pracy w świetle wyników NSP 2021](#)

[Macierz przepływów ludności związanych z zatrudnieniem – NSP 2021](#)

[Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021. Metodologia i organizacja badania.](#)